

DEBRECENI EGYETEM
MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI
DOKTORI ISKOLA

A DEBRECENI EGYETEM MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI TERVE

*hatályos: a PhD tanulmányaikat 2016. szeptember 1. után (az új rendszerű képzésben)
megkezdett hallgatókra*

**I. A Debreceni Egyetem Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
minősegbiztosításának alapelvei**

- 1) A doktori képzés minősegbiztosítási feladatainak koordinációját a Doktori Iskola vezetője és programvezetője a Doktori Iskola titkára segítségével látja el.
- 2) A doktori képzés minősegbiztosítási feladatainak megoldása részint a szakmai feladatokat ellátó, a képzésben részt vevő oktatók, kutatók és témavezetők munkáján, részint az adminisztratív feladatokat, az oktatásszervezést és a hallgatói ügyeket intéző doktori titkár munkáján keresztül történik, a kari dolgozók segítségével.
- 3) A minősegbiztosítás helyzetét és feladatit a Doktori Iskola Tanácsa minden tanévben áttekinti és értékeli.
- 4) A DE Marton Géza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola minősegirányítási rendszerének működtetése során az alábbi elvek érvényesítésére törekszik:
 - a. a nyilvánosság, az átláthatóság és a folyamatos dokumentálás elve: a doktori képzés valamennyi döntési pontjának dokumentálása, a minősegirányítási rendszer minden lépésében a szakmai, tudományos közvélemény széles körű tájékoztatása,
 - b. a szakmai kontroll és a visszacsatolás elve: mind a doktoranduszok, mind az oktatók, kutatók, témavezetők munkájának értékelése, a tevékenység színvonalának folyamatos visszajelzése,
 - c. a minőség-központúság és a tudományetikai követelmények érvényesülésének elve: meghatározó feladat mind a hallgatók, mind az oktatók tevékenységének folyamatos javítása, a minőség iránti elkötelezettség fejlesztése, s a tudományetikai elvárások maradéktalan teljesítésére törekvés,
 - d. a gyakorlati alkalmazhatóság elve: alapvető célunk, hogy az értekezések témaválasztása és a kutatások eredményei segítsék a társadalmi-gazdasági kérdésekre adott válaszok megfogalmazását.

II. A minősegirányítási rendszer főbb elemei és területei

- 1.) *Felvétel a doktori iskolába.* A doktori iskolába történő felvételnél a doktori szabályzatban olyan követelményeket határoztunk meg, amely biztosítékokat teremt a felvett doktoranduszok minőségi munkáját illetően. Megköveteljük az egyetem szabályzata szerinti nyelvtudást, a legalább cum laude minősítésű jogi diplomát (melytől csak 5 évnél régebben diplomázott olyan pályázók esetén tekintünk el, akik jelentős szakmai-

DEBRECENI EGYETEM

MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

tudományos tevékenységet tudnak felmutatni), illetve más kapcsolódó szakterületen szerzett, mesterszagnak megfelelő diplomát, valamint az átgondolt kutatási programot. A felvételre minden esetben kizárólag a doktori iskola törzstagjaiból, illetőleg a doktori iskola tanácsának tagjaiból álló felvételi bizottság előtt tett sikeres szakmai meghallgatást követően kerülhet sor.

- 2.) *A képzés tematikájának és a tárgyak tartalmának folyamatos megújítása*
 - a. A doktori képzés tematikájának folyamatos gondozása, a tudomány legújabb eredményeinek megjelenítése a képzés során
 - b. A tárgyak tartalmának rendszeresen megújítása
 - c. Mind a képzés tematikájának, mind a tananyagok tartalmának és megújításának kétévenkénti értékelése a Doktori Iskola Tanácsa által

- 3.) *A doktoranduszok folyamatos tájékoztatása.* A doktori iskola olyan honlapot működtet, melyen valamennyi, a doktori képzéssel kapcsolatos információ naprakészen az érintett hallgatók rendelkezésére áll. A doktori iskola titkára folyamatosan felhívja a hallgatók figyelmét a publikációs lehetőségekre, illetőleg azon szakmai rendezvényekre, melyen a doktoranduszok részvétele javasolt, illetőleg elvárt.

III. Kimeneti követelmények, amelyek a minőségbiztosítás alapját képezik:

- 1.) *A képzési-kutatási terv.* A témavezetővel egyeztetve, egyénre szabottan kerül kialakításra már a felvételi jelentkezést megelőzően, a választott témához igazodóan, a disszertáció sikeres megvédését szem előtt tartva. Részét képezi a megfelelő ütemezés és a kutatómunka állásának rendszeres monitoringja (a komplex vizsga féléve kivételével minden félévben megtartott kutatási fórum keretében, a Doktori Iskola vezetője vagy programvezetője, a Doktori Iskola titkára, a témavezetők és doktoranduszok jelenlétében).

- 2.) *A témavezető.* A doktori iskola nagy súlyt fektet a témavezető és a doktorandusz közötti szoros együttműködésre. A témavezető köteles a rábízott jelöltek fejlődését elősegíteni, előrehaladását nyomon követni, a doktoranduszok kutató munkáját irányítani, tudományos, kutatási kapcsolataikat előmozdítani. Ezen együttműködésnek a minőségbiztosítás szempontjából lényeges elemei a következők.
 - (a) A témavezetőkkel szemben fontos minőségi kritériumnak tekintjük, hogy témavezető kizárólag olyan tudományos fokozattal rendelkező oktató lehet, aki publikációs jegyzékét feltöltötte a Magyar Tudományos Művek Tárába, és rendelkezik legalább 10, lektorált és referált, nyilvánosan hozzáférhető szakmai publikációval, melyek közül legalább ötnek az utóbbi öt évben kell megjelennie. A témavezetői névjegyzékbe egyetemi adjunktusok felvételére csak kivételesen, jelentős szakmai-tudományos tevékenység esetén kerül sor. A témavezetők publikációs teljesítményét folyamatosan nyomon követjük, a feltételeket nem teljesítő témavezetőket a témavezetői névjegyzékből minden tanév végén töröljük.

 - (b) A leendő témavezető köteles a felvételi meghallgatást megelőzően részletesen írásban értékelni a jelentkező által benyújtott kutatási tervet, kitérve a téma újszerűségére, terjedelmére, más folyó vagy korábbi kutatásoktól való elhatárolására (ideértve a más

DEBRECENI EGYETEM

MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

doktori iskolákban folyó vagy korábban folyt ismert kutatásokat is), és megvalósíthatóságára.

(c) A témavezető köteles részt venni a kutatási fórumon, melyet megelőzően köteles részletes írásbeli véleményt adni a doktorandusz adott félévben végzett szakmai előrehaladásáról, beleértve a témavezetőnek a doktorandusz előrehaladása érdekében végzett szakmai tevékenységét is.

(d) A komplex vizsgára jelentkező hallgató témavezetője köteles részletes írásbeli véleményben értékelni a jelöltnek a képzés első négy félévében folytatott szakmai munkáját és a kutatásai állását, és ez alapján javaslatot tenni a komplex vizsga „disszertációs része” elfogadására vagy elutasítására.

(e) A témavezető mind a műhelyvitát megelőzően, mind pedig a nyilvános vitát megelőzően az részletes szakmai véleményt ad az értekezésről. Az értekezés csak akkor bocsátható műhelyvitára, illetőleg nyilvános vitára, ha a témavezető azt támogatja.

(f) A doktori iskola tanácsa külön is meghallgatja és értékeli azon témavezetőket, akiknek a hallgatói az adott szemeszterben komplex vizsgára jelentkeznek. A doktori iskola tanácsa a meghallgatás alapján a témavezetőkkel szemben mind a szakmai előmenetelükre, mind a témavezetésükre bízott hallgatókkal való együttműködésre vonatkozóan szakmai elvárásokat fogalmazhat meg, melyek teljesülését két szemeszter elteltével ellenőrizni kell, és a nem megfelelő szakmai teljesítményt nyújtó témavezetők a témavezetői névjegyzékből törölhető.

3.) *A képzés tantárgyi struktúrája és a képzés során alkalmazott számonkérések.* Annak érdekében, hogy a doktori képzés során a jelölt a kutatási témájához lehető legközelebb álló szakmai tárgyakat hallgasson, a valamennyi doktorandusz számára kötelező kétféléves „*Az állam- és jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai. Tudományelmélet és tudomány módszertan*” tárgy kivételével tantárgy-párokat kínálunk a hallgatóink számára, melyből kiválaszthatják a kutatási témájukhoz jobban kapcsolódó tantárgyat. „*Az állam- és jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányai. Tudományelmélet és tudomány módszertan*” tárgy keretében olyan általános kutatási, adatbáziskezelési és könyvtárhasználati, tudományetikai ismereteket nyújtunk a hallgatóink számára, melynek ismerete egy megfelelő színvonalú disszertáció elkészítéséhez nélkülözhetetlen. A képzések során a számonkérések között nagy szerepet kapnak a „házi dolgozatok”, az esszék, amelyek biztosítják azt, hogy a doktoranduszok irodalom-feldolgozó, valamint írásbeli elemző, értékelő, modellező és kifejező készsége megfeleljen a PhD-fokozat követelményeinek. Törekszünk arra, hogy az írásbeli dolgozatok a disszertációban részben vagy egészben felhasználhatóak legyenek.

4.) *A félévi előrehaladás megtervezése.* A doktorandusznak minden félév első felében (október 20-ig, illetőleg március 20-ig) a témavezetőjével egyeztetett kutatási tervet kell benyújtania, melyben felvázolja, hogy az adott félévben milyen, a kutatásaihoz kapcsolódó szakmai tevékenységek elvégzését tervezi (ideértve a publikációs terveket is).

DEBRECENI EGYETEM
MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI
DOKTORI ISKOLA

- 5.) *Az előrehaladási jelentés és a kutatási fórum:* A doktori képzés alatt a komplex vizsga félévének kivételével minden félév végén a doktorandusznak kötelező részt vennie egy kutatási fórumon, melyen a témavezető jelenlétében beszámol a félév során végzett szakmai tevékenységéről. A kutatási fórum lehetőséget ad a kutatási eredmények folyamatos megvitatására és értékelésére. A kutatási fórumon történő beszámoló alapját a komplex vizsga félévének kivételével minden félév végén kötelezően benyújtandó előrehaladási jelentés képezi, melyben a doktorandusz részletesen beszámol a félév során végzett szakmai tevékenységéről, a kutatásainak állásáról, és mellékeli valamennyi, kreditponttal értékelhető szakmai tevékenységének igazolását (konferencia-előadások, megjelent publikációk, óratartás).
- 6.) A komplex vizsga félévében a jelölt köteles előzetesen legalább 2-3 szerzői ív terjedelmű, az értekezés tárgyához kapcsolódó és a jelölt eddigi tudományos előmenetelét vagy annak egy részét bemutató kutatási összefoglalót vagy résztanulmányt benyújtani. A komplex vizsga „disszertációs része” keretében a vizsgabizottság részben a jelölt által benyújtott kutatási összefoglalót vagy résztanulmányt, részben pedig a vizsgáló szakirodalmi ismereteit, kutatási eredményeit és a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét és a disszertáció elkészítésének időbeli ütemezését értékeli, a témavezető által benyújtott részletes szakmai értékelésre is figyelemmel (melyben értékelni kell a jelöltnek a képzés első négy félévében folytatott szakmai munkását és a kutatásai állását).
- 7.) *Publikációs követelmények a PhD képzés során.* A minőségbiztosítás fontos eszköze, hogy a jelölteknek a védésig megfelelő számú és minőségű publikációval kell rendelkezniük. Az abszolutórium kiadásának feltétele, hogy a jelölt rendelkezzen legalább egy, az értekezés témájába illeszkedő, legalább 1 ív terjedelmű, legalább „B” kategóriás hazai folyóiratban megjelent vagy közlésre igazoltan elfogadott publikációval. (A publikációk minőségét részben a jelölt témavezetőjével történő együttműködése, részben a publikálás helyének minőségi követelményei, részben pedig a jelölt doktori iskolai rendezvényeken, kutatási fórumokon történő szereplése tudják garantálni. A doktori iskola a fenti követelmények meghatározása során abból az általános feltételezésből indult ki, hogy a rangosabb közlőhelyek szakmai igényessége egyfajta garanciája lehet a publikációk szakmai színvonalának is.) A doktori képzés során (magasabb kreditpontokkal) ösztönözzük az idegen nyelven, illetőleg külföldön történő szakmai tevékenységeket (konferenciák, publikációk).
- 8.) *Hazai és nemzetközi oktatási, tudományos, kutatási kapcsolatok.* A Doktori Iskola ösztönzi, és lehetőségeinek függvényében anyagilag is támogatja a doktoranduszok hazai és külföldi tapasztalatszerzését, részvételét hazai és nemzetközi konferenciákon, tanulmányutakon, részképzéseken, doktorandusz gyakornoki programokban. A szakmai konferenciákon tartott előadásokat (a konferencia helyszínétől és nyelvétől függően differenciáltan) kreditpontokkal értékeljük.
- 9.) *A levelező képzésben résztvevők speciális követelményei.* A levelező képzésben résztvevőkre vonatkozó követelmények minden szempontból megegyeznek a nappali tagozatos doktoranduszokra vonatkozó követelményekkel, eltekintve attól, hogy az előadások látogatása egy tárgy kivételével számukra nem kötelező (a kutatási fórumon való megjelenés alól nem kaphatnak felmentést). „Az állam- és jogtudományi kutatás alapjai és főbb módszertani irányjai. Tudományelmélet és tudománymódszertan” tárgyból (tekintettel arra, hogy ez a tárgy a komplex vizsga főtárgyi anyagát is képezi) levelező tagozaton külön előadást tartunk, melyen a részvétel kötelező.

DEBRECENI EGYETEM
MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI
DOKTORI ISKOLA

10.) *Az egyéni felkészülésben résztvevők speciális követelményei.* Egyéni felkészülésre az vehető fel, akiről eddigi tudományos tevékenysége alapján (ideértve különösen a korábban megjelent publikációinak mennyiségét és minőségét) megalapozottan feltehető, hogy a komplex vizsga letételétől számított két éven belül a doktori fokozat megszerzésének valamennyi feltételét teljesíti. Az egyéni felkészülés elfogadásának feltétele, hogy a jelentkező korábbi oktatási és tudományos teljesítménye legalább 120 kreditpont értékben beszámítható legyen. Az egyéni felkészülő hallgató a doktori képzés második szakaszában a nappali, illetőleg levelező tagozatos PhD hallgatókkal azonos módon köteles a követelmények teljesítésére.

11.) *Műhelyvita megszervezése.* Az értekezés nyilvános vitára bocsátásának fontos előfeltétele a műhelyvita. A műhelyvitára a doktori iskola tanácsa előzetesen felkér legalább két tudományos fokozattal rendelkező, a Debreceni Egyetemtől és a jelölttől független szakembert, hogy az értekezést a műhelyvitán részletesen bírálják. A műhelyvitán meg kell győződni arról, hogy

- a doktori értekezés témája tudományosan értékelhető;
- hiteles adatokat és eredményeket tartalmaz;
- az abban foglalt tudományos eredmények a jelölttől származnak;
- az értekezés a formai követelményeknek megfelel;
- az értekezés szakmai színvonala alapján alkalmas a nyilvános vitára.

12.) *A fokozatszerzés nyelvi és publikációs követelményei.* Az értekezés akkor bocsátható nyilvános vitára, ha a jelölt angol, német vagy francia nyelvből legalább középfokú „C” típusú államilag elismert vagy honosított nyelvvizsgával, valamint egy másik, a tudomány műveléséhez szükséges nyelvből legalább alacsonyabb „C” típusú államilag elismert vagy honosított nyelvvizsgával. A nyilvános vita bírálóbizottsága kijelölésének feltétele, hogy a jelölt rendelkezzen:

- legalább két, egyenként legalább 0,5 szerzői ív terjedelmű, külföldön idegen nyelven megjelent vagy megjelenésre igazoltan elfogadott nemzetközi publikációval, melyek az értekezés tárgyához kapcsolódnak;
- vagy legalább egy, legalább 0,5 szerzői ív terjedelmű, külföldön idegen nyelven megjelent vagy megjelenésre igazoltan elfogadott nemzetközi publikációval és legalább további egy, legalább 1 szerzői ív terjedelmű, legalább B kategóriás, a Debreceni Egyetemtől független periodikában megjelent vagy megjelenésre igazoltan elfogadott publikációval, melyek az értekezés tárgyához kapcsolódnak;
- vagy legalább négy, egyenként legalább 1 szerzői ív terjedelmű, megjelent vagy megjelenésre igazoltan elfogadott hazai tudományos publikációval, melyek az értekezés tárgyához kapcsolódnak, és közülük kettő legalább B kategóriás, míg további kettő legalább C kategóriás hazai tudományos folyóiratban jelent meg oly módon, hogy azok közül legalább kettő a Debreceni Egyetemtől független periodika legyen.

A publikációs követelmények teljesítését minden esetben a doktori iskola tanácsa javaslatára a Társadalomtudományi Doktori Tanács értékeli. A jelölt publikációs listáját a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára hitelesíti.

13.) *A bírálóbizottság összetétele.* A nyilvános vita bírálóbizottságát a doktori iskola tanácsa javaslatára a Társadalomtudományi Doktori Tanács akként jelöli ki, hogy a bírálóbizottság tagjainak többsége és egyben mindkét hivatalos bíráló a Debreceni Egyetemmel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló, tudományos fokozattal rendelkező külső szakember legyen. Hivatalos

DEBRECENI EGYETEM
MARTON GÉZA ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNYI
DOKTORI ISKOLA

bíráló csak olyan tudományos fokozattal rendelkező elismert szakember lehet, aki az Országos Doktori Tanács által működtetett doktori adatbázis szerint valamely doktori iskolában tőrzstagként, tőrzstag emeritusként, témavezetőként vagy témakiíróként megjelölésre került, vagy az MTA doktora címmel rendelkezik, vagy az MTA tagja.

14.) *PhD értekezések nyilvánossága és publikálása.* A doktori iskola a nyilvános vitára bocsátott PhD értekezések és tézisek szövegét a doktori iskola honlapján, valamint a Debreceni Egyetem elektronikus Archívumában (DEA) nyilvánosan hozzáférhetővé teszi. A doktori iskola lehetőségeihez képest anyagilag is támogatja a sikeresen megvédett PhD értekezések monográfia formájában történő megjelentetését.

15.) *Végzett PhD hallgatóink pályakövetése:* az Educatio Kht. PhD módszertana alapján szakmai és munkaerőpiaci kariervizsgálatot végzünk, valamint megkérjük volt hallgatóinkat a doktori képzéssel kapcsolatos véleményük, elvárásaik és változtatásai javaslataik kifejtésére. Az elhangzott észrevételeket a jogszabályi és egyetemi szabályzati lehetőségekhez, valamint a doktori iskola anyagi lehetőségeihez képest figyelembe vesszük (*feedback*).